

REGERINGEN

Regeringsbeslut

I:7

2014-04-03

S2007/4754/FS
(delvis)

Socialdepartementet

Socialstyrelsen
106 30 Stockholm

Uppdrag om nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Socialstyrelsen att under 2014 fortsätta arbetet med den nationella informationsstrukturen och det nationella fackspråket för hälso- och sjukvård och socialtjänst som tillsammans kallas gemensam informationsstruktur. Socialstyrelsen ska vidareutveckla, färdigställa, kvalitetssäkra och bidra till implementering av den nationella informationsstrukturen och det nationella fackspråket. Det övergripande målet är en strukturerad och ändamålsenlig dokumentation i hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Uppdraget är en fortsättning på och utveckling av regeringsuppdraget från den 8 maj 2013 (dnr S2007/4754/FS). Socialstyrelsen ska se till att förvaltningsorganisationen för informationsstruktur och nationellt fackspråk vidmakthålls och fortsatt utvecklas. Under 2014 ska vidareutvecklingen av den nationella informationsstrukturen säkerställa att den även gäller för socialtjänsten. Socialstyrelsen ska under 2014 ta tydliga steg mot det övergripande målet genom att bl.a.

- i samverkan med Socialdepartementet välja ut ett eller två pilotområden inom hälso- och sjukvården, t.ex. särskilda diagnos- eller patientgrupper, för att fortsätta testa användbarheten hos den gemensamma informationsstrukturen,
- färdigställa beskrivningar av den nationella informationsstrukturen med nationellt fackspråk för socialtjänsten, samt ta fram vägledning för tillämpningen i äldreomsorgen,
- planera för att under 2015 genomföra tester inom äldreomsorgen av vägledningen och regelverket för statistik över äldres behov och insatser,
- utveckla beskrivningen av den gemensamma informationsstrukturen för den sociala barn- och ungdomsvården, som ett underlag för

- specifikation av hur informationen ska hanteras i utvecklingen av it-stöd. Arbetet ska samordnas med och stödja utvecklingen av verksamhets- och uppföljningssystemet Barns behov i centrum (BBIC),
- fortsatt identifiera och testa hur klassifikationer kan bidra till att beskriva och följa upp barns och äldres hälsa och behov,
 - testa, färdigställa och besluta om en klassifikation av insatser inom socialtjänsten, samt
 - identifiera och bedöma vilka produkter och verksamheter inom området laboratoriemedicinsk terminologi som kan handhas av staten.

Socialstyrelsen får för detta ändamål använda 37 500 000 kronor under 2014.

20 000 000 kronor av de totala medlen ska belasta utgiftsområde 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 1:6 Bidrag till folkhälsa och sjukvård, anslagsposten 18 God vård och folkhälsa. Medlen utbetalas engångsvis av Kammarkollegiet efter rekvisition. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2014. Medel som inte förbrukats under 2014 ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2015. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

17 500 000 kronor av de totala medlen ska belasta utgiftsområde 9, anslaget 4:7 Bidrag till utveckling av socialt arbete m.m., anslagsposten 5 Övriga utvecklingsmedel under budgetåret 2014. Medlen utbetalas engångsvis av Kammarkollegiet efter rekvisition. Rekvisitionen ska ske senast den 1 december 2014. Medel som inte förbrukats under 2014 ska återbetalas till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2015. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning över använda medel lämnas till Kammarkollegiet. Rekvisition, återbetalning och redovisning ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Uppdraget ska slutredovisas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 30 januari 2015. I redovisningen ska Socialstyrelsen redogöra för resultat i form av färdigställda produkter, riktlinjer och föreskrifter m.m. för nationell respektive gemensam informationsstruktur och nationellt fackspråk. De framtagna produkterna ska kunna användas inom hela eller olika verksamhetsområden inom socialtjänsten och i den kommunala hälso- och sjukvården och för ändamål som vård, stöd, omsorg och behandling, handläggning, uppföljning, statistik, inrapportering till kvalitetsregister och andra relevanta sammanhang. Vidare ska Socialstyrelsen göra en bedömning av resultatet i form av användning av nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk i hälso- och sjukvårdens respektive socialtjänstens olika delverksamheter. Redovisningen ska även omfatta resultatet av det arbete som Socialstyrelsen bedrivit inom ramen för sitt uppdrag i regleringsbrevet för 2014 angående vidareutveckling av nationell informationsstruktur avseende dokumentation för socialtjänsten och för

äldreomsorg samt journalföring för kommunal hemsjukvård. Socialstyrelsen ska även göra en bedömning beträffande övriga delar av detta uppdrag. Slutligen ska det framgå av redovisningen hur Socialstyrelsen har använt de statliga medlen.

En delredovisning som berör laboratoriemedicinsk terminologi ska lämnas till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 13 juni 2014.

Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Socialstyrelsen ska under arbetet med uppdraget ha fortlöpande kontakter med Regeringskansliet (Socialdepartementet). Socialstyrelsen ska inom ramen för uppdraget, och där så anses påkallat, samverka med AB Terminologisentrum TNC och E-hälsomyndigheten.

Bakgrund

För att information som produceras i hälso- och sjukvård och socialtjänst ska vara ändamålsenlig, sökbar och möjlig att återanvända måste dokumentationen bygga på en gemensam informationsstruktur och göras med en enhetlig terminologi, dvs. ett nationellt fackspråk. En evidensbaserad praktik som bygger på ett systematiskt arbetssätt och uppföljning av resultat kräver bland annat en enhetlig och strukturerad dokumentation. Socialstyrelsen har sedan 2007 haft regeringens uppdrag att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och strukturerad dokumentation inom hälso- och sjukvården och socialtjänsten. I juni 2011 fick Socialstyrelsen även uppdraget att ta ett nationellt samordningsansvar för frågorna.

På Socialstyrelsen drivs arbetet med gemensam informationsstruktur främst i två områden: nationell informationsstruktur (NI) och nationellt fackspråk (NF). NI omfattar process-, begrepps- och informationsmodeller som beskriver hur information följer individens process inom hälso- och sjukvården samt socialtjänsten. NF omfattar hälsorelaterade klassifikationer för att beskriva sjukdomar, funktionstillstånd, funktionshinder och åtgärder. Socialstyrelsens termbank innehåller begrepp som rekommenderas för användning inom hälso- och sjukvård samt socialtjänst och som är framtagna enligt terminologilärans metoder och begreppssystemet Snomed CT (Systemized Nomenclature of Medicine - Clinical Terms).

Ärendet

I Socialstyrelsens slutrapport avseende uppdraget 2013 om nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk (Nationell informationsstruktur och nationellt fackspråk – Användning och tillgängliggörande, lägesrapport 2013) föreslås att myndigheten får i uppdrag att konkretisera och testa hur den gemensamma informationsstrukturen kan stödja

utvecklingen av en strukturerad och ändamålsenlig dokumentation i olika sammanhang i ett avgränsat antal pilotområden. Dessa projekt syftar till att belysa hur de produkter som tagits fram kan användas i praktiken. Ett förslag som framhålls i rapporten är att myndigheten i samverkan med något eller några av de sex regionala cancercentrumen enas om att använda Socialstyrelsens produkter inom den gemensamma informationsstrukturen som grund för vårddokumentationen. Regeringen anser att detta är ett bra förslag som ytterligare kan fördjupa kunskapen om hur de produkter som myndigheten ansvarar för kan föras ut i hälso- och sjukvården och omsorgen. Socialstyrelsen ska således i samverkan med Socialdepartementet välja ut ett eller två pilotområden inom hälso- och sjukvården, t.ex. särskilda diagnos- eller patientgrupper för att fortsätta testa användbarheten hos den gemensamma informationsstrukturen. Genom detta förfarande ökar erfarenheterna vilket bidrar till att höja kvaliteten i det nationella arbetet och till att öka användningen av den gemensamma informationsstrukturen.

I ovan nämnda rapport framgår även att Socialstyrelsen på olika sätt samverkar med externa aktörer, bl.a. inom ramen för det Nationella Programmet för Datainsamling (NPDi) som leds av kansliet för nationella kvalitetsregister på Sveriges Kommuner och Landsting, för att säkerställa att man systematiskt kan dra erfarenheter från det praktiska arbetet. Regeringen ser att det är positivt att myndigheten fortsätter och om möjligt intensifierar samverkansarbetet med externa aktörer.

Socialstyrelsen har under 2013 publicerat en rapport som bl.a. analyserar hur landstingen använder nationellt fackspråk och nationell informationsstruktur, Hur utvecklar landstingen vårddokumentationens innehåll och struktur? – en enkätundersökning. Av denna framgår att flera landsting har börjat formalisera sitt arbete med fackspråk och informationsstruktur på ett tydligare sätt samtidigt som det finns en efterfrågan på utbildning, rådgivning, konkret handledning samt metodstöd och ändamålsenliga verktyg för att kunna använda de nationella resurserna lokalt och regionalt. Regeringen anser att fokus i arbetet under 2014 ska ligga på tillgängliggörande och nytta för mottagare av de produkter och tjänster som myndigheten förvaltar, bl.a. mot bakgrund av vad som framkommit i nämnda rapport. Socialstyrelsen ska ta fram utbildningsmaterial och annat stöd som bidrar till att kunskap om en gemensam informationsstruktur och nyttan med att använda denna tydliggörs. Socialstyrelsen ska särskilt använda det råd för e-hälsa och gemensam informationsstruktur som inrättades under 2013 i arbetet med att säkerställa att användarnas behov fångas upp.

Utöver de medel som Socialstyrelsen får genom detta beslut har myndigheten även fått medel för samma arbetsområde inom ramen för regeringens satsning på insatser för att samordna vård och omsorg om de mest sjuka äldre. Således anges i Socialstyrelsens regleringsbrev för 2014 att myndigheten ska vidareutveckla nationell informationsstruktur av-

seende dokumentation för socialtjänsten och för äldreomsorg samt journalföring för kommunal hälso- och sjukvård, vidareutveckla metoder för användning av nationellt fackspråk när det gäller dokumentation inom socialtjänsten samt utveckla klassifikationen av socialtjänstens insatser.

I 2013 års uppdrag ingick att Socialstyrelsen tillsammans med huvudmännen skulle ta fram en plan för dels långsiktig förvaltning och finansiering av laboratoriemedicinska koder (NPU), dels samordning mot andra befintliga terminologier som en del av nationellt fackspråk. I rapporteringen av 2013 års arbete föreslog myndigheten att en nationell standardterminologi för laboratoriemedicinska koder fortsättningsvis ska baseras på NPU då det ger goda förutsättningar för ett internationellt samarbete. Dessutom är det mer kostnadseffektivt än att bygga upp en motsvarande verksamhet från grunden. Socialstyrelsen föreslog även att fortsatt förvaltning och vidareutveckling av NPU ska ingå i myndighetens långsiktiga uppdrag att utveckla det nationella fackspråket. Mot bakgrund av detta förslag får nu myndigheten i uppdrag att identifiera vilka produkter och verksamheter inom området laboratoriemedicinsk terminologi som kan handhas av myndigheten framöver. I uppdraget ingår att göra en analys av vilka ekonomiska och andra konsekvenser som ett uppdrag kring laboratoriemedicinsk terminologi kan ge för myndigheten.

På regeringens vägnar

Göran Hägglund

Henrik Moberg

Kopia till

Finansdepartementet/BA

Regeringskansliets förvaltningsavdelning

Socialutskottet

Utredningen om tillgänglig och säker information i hälso- och sjukvård
och socialtjänst (S 2013:17)

E-delegationen (N Fi 2009:01)

Datainspektionen

E-hälsomyndigheten

Kammarkollegiet

Läkemedelsverket

Statskontoret

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket

Vinnova

Sveriges Kommuner och Landsting

Swedish Standards Institute (SIS)

Terminologicentrum (TNC)

Swedish Medtech